Fer front a l'exclusió digital

written by Ane López de Aguileta | 1 de June de 2025

L'apoderament digital de la comunitat gitana durant la COVID-19 a Espanya

La pandèmia de COVID-19 va tindre un gran impacte en tota la societat, però especialment en els grups més vulnerables, com la comunitat gitana. Durant la pandèmia, el tancament de centres educatius i la generalització de l'ús de servicis digitals van aguditzar els problemes d'exclusió digital que ja patia esta comunitat, incrementant les dificultats per a accedir a la salut, l'educació i els servicis socials.

La investigació ROM21, finançada pel Ministeri de Ciència i Innovació d'Espanya, va analitzar, amb la participació de 118 membres i professionals de la comunitat gitana, les estratègies i accions per a l'apoderament digital de la comunitat. La investigació va emprar una metodologia comunicativa a través de 31 relats de vida, 9 grups focals, 35 entrevistes i una observació participant, en col·laboració amb la comunitat.

Els resultats de l'estudi van ser publicats en una prestigiosa revista de l'editorial Nature. Van mostrar que, durant la pandèmia, membres i professionals de la comunitat gitana van treballar conjuntament per a desenrotllar estratègies que superaren l'exclusió digital. Estes estratègies van incloure, entre altres, formació sobre l'ús de la tecnologia, distribució de recursos digitals i foment de la solidaritat dins de la comunitat.

L'article destaca la necessitat de completar l'anàlisi de l'exclusió digital, identificant pràctiques transformadores que servisquen com a base per a futures polítiques i accions. Per a això, **és essencial tindre en compte les dinàmiques minoritàries que sorgixen dins de la comunitat gitana, com el lideratge de les dones gitanes. Entre les principals accions, se subratllen tres:**

1. **Solidaritat i ajuda mútua**: molts membres de la comunitat gitana es van ajudar entre si a aprendre a usar les TIC (tecnologies de la informació i la comunicació), especialment per a realitzar reunions en línia o gestionar processos d'accés als servicis socials. Esta solidaritat va reforçar la connectivitat i va brindar suport emocional enfront de l'aïllament.
2. **El paper de les comunitats religioses**: les comunitats religioses van exercir un paper important en l'impuls de l'ús de les TIC, especialment entre persones de diferents edats i perfils. A través d'elles, la gent va obtindre coneixements útils i va compartir informació científica més fiable, evitant la desinformació.
3. **Diàlegs igualitaris amb professionals**: les persones gitanes participants van col·laborar amb professionals de l'educació, els servicis socials i entitats socials. Estos diàlegs en igualtat van

permetre detectar ràpidament necessitats i crear respostes compartides, superant prejuís i valorant les contribucions de la comunitat.

[Este article va ser publicat per primera vegada en Kaiera el 22 de maig de 2025]

[Imatge: Freepik]